

چکیده

تورم پدیده منفی و یکی از معضلات عمده در اقتصاد است. بررسی روند گذشته نشان می‌دهد که اقتصاد ایران همواره از این مشکل رنج برده و تاکنون حل مسئله تورم در ایران موفقیت آمیز نبوده است. در شرایط فعلی که تحریم‌های اقتصادی نیز بر ایران تحمیل شده است حل مشکل تورم راهکار ویژه‌ای نیاز دارد. تجربه تاریخی و روند گذشته نشان می‌دهد که برای حل تورم راهکارهای مرسوم و تجربه شده در کشور پاسخگو نمی‌باشد. این تحقیق با طراحی یک مدل مفهومی به دنبال راهکار جدید و متمایز از گذشته بوده و نشان داده است اجرای شدن سیاست‌های اقتصاد مقاومتی از طریق عملیاتی کردن مولفه‌های آن می‌تواند این معضل تاریخی اقتصاد ایران را تعدیل و بلکه برطرف سازد و به بیان دیگر حل مشکل تورم ساختاری با اجرای مولفه‌های اقتصاد مقاومتی است. چرا که اجرای مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی بر اساس سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در نهایت منجر به انتقال منابع از فعالیت‌های غیر مولد و سفته بازی به فعالیت‌های تولیدی می‌شود. با این تحول مثبت، بخش تولید رونق گرفته و در نتیجه تولید ناخالص داخلی از رشد فزاینده‌ای برخوردار خواهد شد و رشد تولید ناخالص داخلی کاهش تورم را به دنبال خواهد داشت. این روند با طراحی یک الگوی مفهومی تبیین شده است که دارای پشتوانه نظری و تئوریک در اقتصاد کلان است.

طبقه‌بندی GEL : Z18 , P52 , E31

کلید واژه:

تورم ، اقتصاد مقاومتی، الگوی مفهومی،

طراحی الگوی اثربخش برای
تعدیل تورم ساختاری اقتصاد
ایران با رویکرد اقتصاد مقاومتی

سید حسن قوامی نویسنده مسئول

استادیار دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه

طباطبائی

h.ghavami@atu.ac.ir

مقدمه

تورم یکی از پدیده‌های منفی در اقتصاد است و وجود تورم بالا آثار مخرب متعددی دارد. بروز عدم تعادل اقتصادی، کاهش رقابت پذیری، توزیع ناعادلانه درآمد، بروز مفاسد اجتماعی و اقتصادی از جمله آثار این پدیده است. از بین بردن تورم در اقتصاد نیاز به برنامه مشخص و اجرایی دقیق و متناسب سیاست‌های پولی و مالی و در مواردی راهکار نوآورانه دارد. بررسی‌های تاریخی نشان می‌دهد که مبارزه با تورم در ایران موفق نبوده است.

تورم در ایران طی دهه‌های گذشته نهادینه شده و به شکل ساختاری درآمدی است به طوری که برای دوره ۴۰ ساله ی بعد از انقلاب متوسط نرخ رشد تورم ۱۹/۳ درصد و اغلب سالها بالای ۱۵ درصد بوده است که امروزه اقتصاددانان از آن هسته سخت تورم نام می‌برند. بر این اساس اقدامات چهار دهه گذشته برای حل تورم موفقیت آمیز نبوده است این مقاله به دنبال پاسخ به این سوال است که تورم بالا و مستمر ساختاری کشور فعلی از چه طریقی و با چه راهکار و با اعمال کدام سیاست‌های موثر و در قالب چه الگویی قابل تعدیل است؟ برای پاسخ به این سؤال این فرضیه مطرح شده است که راهکارهای معمولی شناخته شده قادر به حل مشکل تورم اقتصاد ایران نمی‌باشند و نیاز به طراحی متمایز از راهکارهای گذشته است و راهکار موثر تعدیل و حل مشکل تورم ایران اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.

براین اساس موضوع با ارائه یک الگوی مفهومی بررسی شده و فرضیه تحقیق با توجه به مباحث علمی و روند منطقی مورد تأیید قرار گرفته است.

۲- بیان مسئله :

یکی از مشکلات اساسی و مهم اقتصاد در هر جامعه‌ای وجود عارضه تورم است. در اقتصاد ایران با توجه به ساختار آن مشکل تورم همواره پایدار بوده است بررسی نرخ رشد تورم در ایران طی دوره بعد از انقلاب (۴۰ سال گذشته) نشان می‌دهد که به طور متوسط نرخ رشد تورم ۱۹/۳ درصد بوده است به عبارتی سیاست‌های اجرا شده تاکنون در حل مشکل تورم موفق نبوده است و با سیاست‌های اعمال شده گذشته این پدیده منفی قابل حل نمی‌باشد. بر این اساس حل این مشکل ساختاری اقتصاد نیازمند به شیوه‌های نو و متناسب با شرایط اقتصاد ایران است.

اقتصاد مقاومتی و اجرای مؤلفه‌های آن در قالب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ریل گذاری جدید و بی‌بدیلی برای شرایط فعلی طراحی شده است و راهکار مؤثر برای حل تورم می‌بایستی در این قالب تدوین و پیگیری گردد. بر این اساس این مقاله به دنبال طراحی یک مدل مفهومی جدیدی با رویکرد اقتصاد مقاومتی برای حل مشکل تورم ساختاری کشور است. ساختار الگو نشان می‌دهد که عملیاتی شدن سیاست‌های کلی مرتبط با موضوع در مولفه‌های اقتصاد مقاومتی سبب حل مشکل تورم ساختاری اقتصاد ایران خواهد شد. الگوی اریه شده دارای تاییدیه نظری در نظریه‌های اقتصاد کلان است مبنی بر اینکه وقتی بدون افزایش سطح نقدینگی تابع عرضه کل بسمت راست منتقل شود تولید کل افزایش و سطح عمومی قیمت‌ها کاهش می‌یابد.

۳- پیشینه و ادبیات پژوهش

تورم از موضوعات قدیمی و شناخته شده است که در مقالات متعدد از ابعاد مختلف مورد بحث قرار گرفته است به چند نمونه از تحقیقات داخلی و خارجی که تورم را از دیدگاه متفاوت مورد بررسی قرار داده اند بشرح زیر اشاره می‌کنیم.

سهیلی، دل انگیز و پور محمودیان (۱۳۹۲) در مقاله برآورد تاثیر نرخ‌های متفاوت تورم بر نرخ رشد اقتصادی و تعیین حد آستانه ای نرخ تورم در ایران را در قالب مدل غیر خطی بررسی کرده اند و به این نتیجه رسیده اند که یک نقطه شکست ساختاری برای نرخ تورم وجود دارد به این معنی که تورم در دو سطح بر رشد اقتصادی اثر می‌گذارد. نقطه شکست بدست آمده برای اقتصاد ایران در نرخ تورم ۱۰ درصد است یعنی نرخ‌های تورم در دو سطح زیر ۱۰ درصد تاثیر مثبت و معنی داری بر رشد اقتصادی ایران دارند و نرخ‌های تورم بالای ۱۰ درصد تاثیر منفی بر اقتصاد ایران دارند.

سامانی پور، ابونوری و نادمی (۱۳۹۳) در مقاله ای تحت عنوان "تورم و اندازه دولت در ایران: رویکرد رگرسیون آستانه ای" رابطه غیرخطی بین اندازه دولت و تورم را بکمک مدل رگرسیونی مورد بررسی قرار داده اند و به این نتیجه رسیده اند که افزایش اندازه دولت تا آستانه ۲۲ درصد منجر به کاهش نرخ تورم با شیب کاهشی می‌شود ولی پس از آن افزایش اندازه دولت موجب افزایش نرخ تورم می‌گردد به عبارت دیگر در رژیم دولت کوچک اندازه دولت اثر منفی بر تورم دارد اما در رژیم دولت بزرگ اندازه دولت اثر مثبت بر تورم دارد.

لورانس بال (۲۰۱۳) هدف گذاری تورم ۴ درصدی را بر خلاف سیاست گذاران بانک مرکزی که هدف گذاری تورم را ۲ درصد در نظر می‌گیرند سیاست مطلوب تر می‌داند و چنین نتیجه می‌گیرد که در هدف گذاری ۴ درصدی نرخ بهره به جای صفر درصد ۲ درصد در نظر گرفته می‌شود. بر این اساس نرخ بیکاری نیز به حداقل می‌رسد.

ویلیام نورد هاوز (۲۰۱۴) در مقاله ای موضوع تورم را بررسی کرده و به این نتیجه می‌رسد که اقتصاد مشارکتی می‌تواند رکود-تورمی را درمان کند و قراردادهای مشارکتی موجب می‌شود تقاضای مازاد برای کارگران شکل گرفته و در نهایت اینکه در اقتصاد کلان، اقتصاد مشارکتی متفاوت از اقتصاد دستمزدی بوده و می‌تواند مشکل رکور-تورمی را بر طرف سازد. کلودهلینگر (۲۰۰۸) در مقاله ای تحت عنوان اندازه‌گیری ارزش واقعی و تورم مدعی شده است که تاکنون برای اندازه‌گیری ارزش واقعی و تورم ملاک تغییرات کمی قیمت‌ها بوده است که در این روش بر اساس شاخص قیمت مصرف کننده تولید ناخالص ملی را تورم زدایی می‌کنند در حالیکه پایه تئوری این مسئله مطلوب نیست، فرض تئوری شاخص بطور دقیق مشخص نمی‌کند که چه مشکلی را می‌خواهد حل کند و فروض آن غیر واقعی است برای مثال شاخص قیمت مصرف کننده واحد است ولی به کلیه مصرف کنندگان تعمیم داده می‌شود. در این مقاله ارزش واقعی بر اساس فروض اقتصادی محاسبه شده است.

اتی‌نی گاستون (۲۰۱۴) طی مقاله ای یک روش جدید برای ارتباط بین تورم بالا و شکل گیری قیمت‌ها ارائه داده است. سالمون و دلبیو ویت (۲۰۰۴) در مقاله ای اثر کسری بودجه بر تورم در اقتصاد تانزانیا را که یکی از معدود کشورهای با تورم بالاست مورد با استفاده از

تحلیل های کمی ومدل پویای سنجی برای دوره (۱۹۶۷-۲۰۰۱) بررسی قرارداد اند و به این نتیجه رسیده اند که کسری بودجه تاثیر مثبت ومعنی داری به افزایش تورم دارد.

هاتن سامویل و استیفن نوردیا(۲۰۱۵) در مقاله ای تاثیر تورم، نرخ بهره و نرخ ارز بر تولید ناخالص داخلی اندونزی را مورد مطالعه قرار داده اند و به این نتیجه رسیده اند که نرخ بهره تاثیر منفی معنی دار و نرخ ارز تاثیر مثبت معنی دار دارند در حالیکه نرخ تورم تاثیر معنی داری بر تولید ناخالص داخلی این کشور ندارد. الساندرو، کولوکنی و ماتئومانرا (۲۰۰۵) در مقاله ای قیمت های نفت، تورم و نرخ بهره را با استفاده از مدل وار ساختار همجمع برای کشورهای G7 مورد مطالعه قرار داده اند و به این نتیجه رسیده اند که افزایش قیمت نفت در عدم تعادل دورهای تجاری نقش زیادی دارد وشوک های نفتی بر سطح تورم در کشورهای گروه هفت بر سطح تورم تاثیر داشته و موجب افزایش تورم می شود وپیشنهاد شده است که با سیاست پولی انقباضی می توان با این شوک ها مقابله کرد.

مارکوایرادو، بوفی و لوئیس زانا (۲۰۱۶) در مقاله ای با موضوع هدف گذاری تورم و مدیریت نرخ ارز در کشور های کمتر توسعه یافته مطالعه ای انجام داده اند و به این نتیجه رسیده اند که مدیریت نرخ ارز اثر هدف گذاری تورم را بشدت افزایش می دهد همچنین در یک نظام با نرخ ارز شناور نوسانات اقتصاد کلان با ریسک بالایی همراه است

آمیدو استرانو(۲۰۰۴) در مقاله ای تاثیر عرضه پول بر نرخ تورم برای دوره (۱۹۷۲-۲۰۰۲) با استفاده از یک نمونه یازده تایی از کشورها را همزمان مورد بررسی قرارداده و به این نتیجه رسیده است که تورم بلند مدت رابطه مثبت و قوی با عرضه پول دارد.

ایوانس اگالگا و ساموئل آنتوی طی مقاله ای تاثیر متغیرهای کلان اقتصادی بر تولید ناخالص داخلی کشور غنا را بررسی کردند و نتیجه این مطالعه نشان داده است که متغیر های کلان اقتصادی مثل نرخ بهره و نرخ تورم و نرخ ارز نقش مبنایی در عملکرد اقتصاد هر کشوری دارند مطالعه برای یک دوره ۳۱ ساله انجام و نتیجه بررسی نشان داده است که تغییر در نرخ ارز و نرخ بهره در تولید ناخالص داخلی کشور غنا تاثیر داشته اند و یک همبستگی بسیار مثبت و بالایی بین تغییر متغیرهای نرخ ارز و نرخ بهره و نرخ تورم در تولید ناخالص داخلی این کشور وجود دارد

سنی آی و دوگورا (۲۰۰۵) در مقاله ای تحت عنوان "تورم و رشد اقتصادی در نیجیریه-تشخیص سطح آستانه" رابطه بین سطح آستانه و رشد اقتصادی در نیجیریه را با سه روش بررسی کرده اند و نتیجه این مطالعه نشان می دهد که سطح آستانه نرخ تورم برای رشد اقتصادی در نیجیریه ۱۰/۵ تا ۱۲ درصد است. بنابه نتیجه این تحقیق پول خنثی نیست و تا سطح آستانه ۱۰/۵ تا ۱۲ درصدی تورم در این کشور رشد ایجاد می کند

بحث اقتصاد مقاومتی یک بحث جدیدی است که در سال ۱۳۹۲ وارد ادبیات اقتصادی شده و مقالات و تعدادی پایان نامه در این موضوع نوشته شده است که به چند نمونه اشاره می شود.

محمد علی گویا (۱۳۹۲) پایان نامه ای تحت عنوان رفتارهای اقتصادی در اقتصاد مقاومتی با تکیه بر (۱۳۹۴) آموزه های اسلامی نوشته است که در آن مولفه ها و رفتارهای اقتصادی مصرف کننده در اقتصاد مقاومتی، فضای اقتصادی مصرف، رفتار اقتصادی تولید کننده در اقتصاد مقاومتی مورد بررسی قرار گرفته است همچنین یاسر سلیمانی (۱۳۹۴) در پایان نامه ای مدل مفهومی تاب آوری اقتصادی در عرصه اجتماع را بر اساس اندیشه های رهبری ایران ارایه نموده و مفهوم تاب آوری و اقتصاد مقاومتی در آن تبیین گردیده است.

ادبیات موضوع

در ادبیات رایج اقتصادی چندین اصطلاح نزدیک به اصطلاح اقتصاد مقاومتی وجود دارد که نزدیک ترین آنها تاب آوری اقتصاد ۲ می باشد

تاب آوری

در خصوص تاب آوری اقتصاد در ادبیات اقتصادی متعارف فراوان بحث شده است. تاب آوری از ریشه لاتین Resilive به معنی توانایی برخاستن مجدد اخذ شده است. برخی تاب آوری را سرعتی که یک موجود و یا سیستم پس از شوک های شدید به منظور دستیابی به وضعیت مطلوب بازیابی و بهبود می یابد تعریف می کنند و برخی تعریف ایستایی از تاب آوری ارائه می دهند و تاب آوری را توانایی یک سیستم برای حفظ کارکرد در هنگام وقوع شوک تعریف کرده اند (روز ۲۰۰۷) همچنین برخی از تاب آوری به میزان استقامت اقتصاد در برابر اثرات منفی شوک های خارجی یاد کرده اند (بریگولگیو ۲۰۰۴) بر این اساس تاب آوری اقتصادی از یک طرف به مفهوم جذب اثر

شوکه‌های اقتصادی خارجی و از طرف دیگر به مفهوم بی اثر کردن اثرات شوکه‌های خارجی می پردازد وجود این ویژگی اقتصاد را قادر می سازد که با ورود شوک های خارجی اوضاع اقتصادی تأثیر چشمگیری نیافته و اقتصاد به رشد و بهبودی خود ادامه دهد. علاوه بر تاب آوری در ادبیات اقتصادی مفاهیم و اصطلاحاتی وجود دارد که مرتبط با مفهوم اقتصاد مقاومتی هستند که مهمترین آنها به شرح زیر هستند.

استحکام و پیوستگی متقابل ۳

مفهومی است که بدنبال تقویت فعالیت‌های اقتصادی با ایجاد پایه‌های مستحکم، مشارکت، و تعاون و احترام متقابل است که در تقابل با شاخصه فردگرایی، رقابتی پارادایم سرمایه داری است.

پایداری و ثبات اقتصاد کلان ۵

ثبات اقتصادی وقتی در اقتصاد شکل می گیرد که اقتصاد آسیب پذیری خود را نسبت به شوک های خارجی حداقل سازد و بتواند و مسیرش را برای رشد اقتصادی با ثبات هموار سازد، ثبات اقتصادی از طریق کاهش نااطمینانی و پیشبرد برنامه ریزی بلند مدت کمک زیادی به رشد اقتصادی می نماید. ثبات اقتصادی وقتی شکل می گیرد که بازارهای داخلی و خارجی در تعادل باشند یعنی نرخ تورم و نرخ بیکاری در حد طبیعی بوده و تراز پرداخت‌ها بدون کسری و مازاد باشد.

مقاوم بودن مدل ها و نهادها ۶

مقاوم بودن به معنی توانایی یک سیستم برای مقابله با تغییرات است به طوریکه حالت با ثبات اولیه را حفظ کند و در خصوص یک مدل اقتصادی می توان گفت تحت فروض مختلف معتبر باقی بماند.

آسیب پذیری اقتصادی

کلمه آسیب پذیری از ریشه لاتین Vulnerance به معنی مجروح گرفته شده است آسیب پذیری اقتصادی به آن معناست که وقتی اقتصاد تحت فشارهای اقتصادی خارجی قرار می گیرد از این اتفاق زیان دیده و بر آن لطمه وارد می شود. کشورهای با اقتصاد آسیب پذیر ممکن است سیاست‌های تاب آوری را اتخاذ کنند که آنها را تاب آور و مقاوم در برابر آسیب پذیری می نماید. کوردینا (۲۰۰۴) استدلال نموده است که ریسک های مقاومتی ایجاد شده به واسطه آسیب پذیری اقتصاد در شرایط ثبات سایر عوامل اثر مهمی بر سطح تولید سرانه، رشد اقتصادی و فرایند همگرایی اقتصادی دارد و موجب بی ثباتی در رشد اقتصادی می شود و رشد بی ثبات زیان آور است و رکودهای دوره‌ای را جبران نمی کند. بریگیوگلیو (۲۰۱۱) معتقد است اثرات منفی شوک های وارده در دنیای واقعی منجر به کاهش تولید ناخالص داخلی واقعی کشورهای فقیر می شود. یکی از دلایل آسیب پذیری ممکن است وابستگی بالا به تجارت بین المللی باشد. بریگیوگلیو (۲۰۰۴)، شاخص های آسیب پذیری اقتصادی را بطور مشخص بیان می کند همچنین شاخص های آسیب پذیری در مقابل شوک های اقتصادی و مالی خارجی توسط باریتلو (۲۰۰۸) مورد بحث قرار گرفته است. با وجود کارهای متنوع قبلی در خصوص تورم، تاب آوری و سایر مفاهیم مرتبط و اقتصاد مقاومتی در سالهای اخیر، در خصوص موضوع این تحقیق که جایگاه تورم در مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی را مورد بررسی قرار می دهد کار قبلی انجام نگرفته و از این حیث این موضوع یک موضوع کاملاً نو و ابتکاری است.

۴- الگوی مفهومی تورم در مولفه‌های اقتصاد مقاومتی

در هر الگویی مهمترین مسئله شناخت اجزای الگو و تبیین اصطلاحات به کار رفته در آن می باشد که این امر موجب شناخت دقیق و بدون ابهام آن مدل می شود. بر این اساس قبل از اینکه خود الگو مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد اجزای الگو و اصطلاحات استفاده شده در آن به شرح زیر تبیین می گردد.

۴-۱- تورم، انواع و آثار تورم

افزایش مستمر در سطح عمومی قیمت ها (هزینه زندگی) در طول یک دوره زمانی (معمولاً یک سال) را تورم می گویند. در هر زمان قیمت برخی کالاها افزایش و برخی کاهش می یابند ولی تورم وقتی وجود خواهد داشت که متوسط قیمت ها به طور مستمر افزایش یابد. در ادبیات اقتصادی تورم با توجه به دامنه تغییر نرخ تورم بطور کلی به سه دسته تقسیم می شود. تورم ملایم یا خفیف (Moderate inflation) تورم شدید یا چهار نعل و یا جهشی (Galloping Inflation) و تورم افسار گسیخته و بسیار شدید و یا ابر تورم (Hyper inflation) پدیده نا مطلوب تورم به ویژگی تورم شدید و ابر تورم در جامعه همواره نقش مخرب دارد

شعار تورم این است "تورم غنی را غنی تر و فقیر را فقیرتر می کند" چرا که در شرایط تورمی همواره دارایی های افراد افزایش قیمت پیدا می کنند و دستمزدها و حقوق های ثابت ارزش قبلی خود را از دست می دهند. تورم معمولاً مهمترین مسئله دولت ها محسوب می شود. در مجموع تورم در جامعه دارایی هزینه ها و آثار اجتماعی و اقتصادی است که مهمترین آنها توزیع ناعادلانه درآمد ، عدم تعادل و بی ثباتی در اقتصاد ، عدم کارایی ، فشارهای اجتماعی می باشند . در بحث تورم شناخت علل و ریشه های تورم از اهمیت بالایی برخوردار است و حل مشکل تورم با شناخت آنها امکان پذیر خواهد بود

۴-۲- علل و ریشه های شکل گیری تورم

علل و ریشه های تورم در جوامع مختلف ممکن است متفاوت باشد ولی بطور کلی در اقتصاد متعارف علل اصلی تورم یا ناشی از شوک های وارده بر طرف تقاضای کل و یا ناشی از شوک های وارده بر طرف عرضه کل است که عبارتند فزونی تقاضای کل بر عرضه کل و یا تورم ناشی از فشار تقاضا ، فشار هزینه و کاهش تولید، رشد عرضه پول و مازاد عرضه پول بر رشد اقتصادی ، عدم تعادل درآمدها و هزینه های دولت (کسری بودجه) ، انتظارات تورمی از علل مهم شکل گیری تورم است

۴-۳- راهکارهای حل مشکل تورم در اقتصاد کلاسیک

طبیعتاً راهکارهای مبارزه با تورم در شرایط عادی و در اقتصاد متعارف همان راه هایی شناخته شده سیاست های اقتصادی ضد تورمی است که ریشه ها و عوامل تورم را از بین می برد . البته قبل از اجرای سیاست می بایستی ریشه اصلی تورم موجود در جامعه شناخته شود و بر اساس آن سیاست های متناسب اعمال گردد ولی در اقتصاد ایران بویژه در شرایط تحریمی علاوه بر سیاست های مرسوم نیاز به ابتکار و الگوی جدیدی بر اساس رهیافت سیاست های اقتصاد مقاومتی است که در این مقاله معرفی شده است.

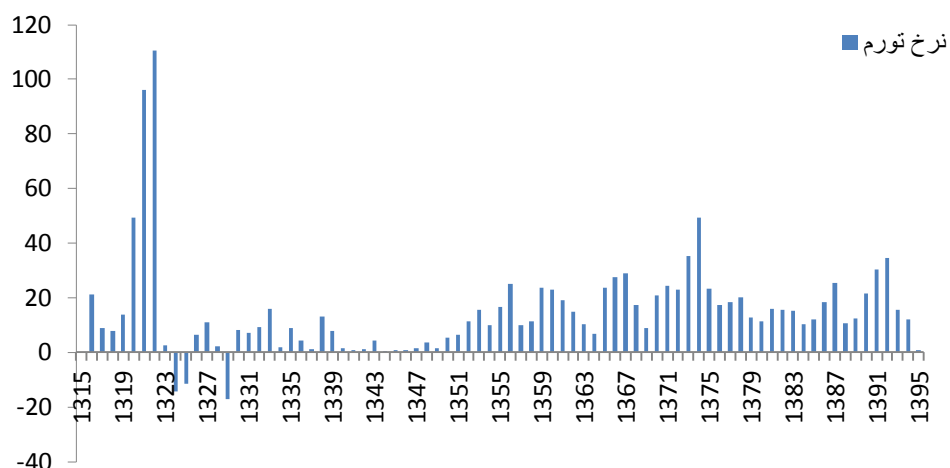
۴-۴- تورم در ایران

چنانچه قبلاً گفته شد پدیده تورم یک موضوع مذموم در اقتصاد است و اقتصاددانان به طور اجماع این پدیده را مشکل ساز می دانند، در هر جامعه ای قیمت ها همواره تمایل به افزایش دارند ولی تجربه جهانی نشان می دهد که افزایش قیمت های عمومی در همه جا مستمر نبوده و اگر چنین اتفاقی هم افتاده باشد با اعمال سیاست های مناسب مجدداً تورم از اقتصاد حذف شده است. در ایران وضعیت متفاوت از جهان بوده و تورم به شکل ساختاری درآمده به طوریکه همواره اقتصاد ایران گرفتار مشکل تورم بوده است و با تمام تلاش هایی اعمال شده ایران در طول چندین دهه یکی از معدود کشورهای با تورم بالا و نسبتاً شدید بوده است به طوریکه طی ۸۳ سال گذشته (۱۳۱۵-۱۳۹۷) فقط طی ۳ سال یعنی سالهای ۱۳۲۴ ، ۱۳۲۵ و ۱۳۲۹ نرخ تورم در ایران منفی بوده و طی ۸۰ سال همواره نرخ تورم مثبت بوده است. جدول زیر نرخ تورم دوره یاد شده را نشان می دهد.

جدول ۱ نرخ تورم طی دوره (۱۳۱۵-۱۳۹۷) در ایران

سال	نرخ تورم	سال	نرخ تورم	سال	نرخ تورم	سال	نرخ تورم	سال	نرخ تورم
۱۳۱۵	۰	۱۳۲۲	۹,۲	۱۳۴۹	۱,۵	۱۳۶۶	۲۷,۷	۱۳۸۳	۱۵,۲
۱۳۱۶	۲۱,۲	۱۳۲۳	۹,۲	۱۳۵۰	۵,۵	۱۳۶۷	۲۸,۹	۱۳۸۴	۱۰,۴
۱۳۱۷	۸,۸	۱۳۲۴	۱,۷	۱۳۵۱	۶,۲	۱۳۶۸	۱۷,۴	۱۳۸۵	۱۱,۹
۱۳۱۸	۸	۱۳۲۵	۸,۸	۱۳۵۲	۱۱,۲	۱۳۶۹	۹	۱۳۸۶	۱۸,۴
۱۳۱۹	۱۳,۸	۱۳۲۶	۴,۵	۱۳۵۳	۱۵,۵	۱۳۷۰	۲۰,۷	۱۳۸۷	۲۵,۴
۱۳۲۰	۴۹,۵	۱۳۲۷	۱	۱۳۵۴	۹,۹	۱۳۷۱	۲۴,۴	۱۳۸۸	۱۰,۸
۱۳۲۱	۹۶,۲	۱۳۲۸	۱۳	۱۳۵۵	۱۶,۶	۱۳۷۲	۲۲,۹	۱۳۸۹	۱۲,۴
۱۳۲۲	۱۱۰,۵	۱۳۲۹	۷,۹	۱۳۵۶	۲۵,۱	۱۳۷۳	۳۵,۲	۱۳۹۰	۲۱,۵
۱۳۲۳	۲,۷	۱۳۳۰	۱,۶	۱۳۵۷	۱۰	۱۳۷۴	۴۹,۴	۱۳۹۱	۳۰,۵
۱۳۲۴	-۱۴,۴	۱۳۳۱	۰,۹	۱۳۵۸	۱۱,۵	۱۳۷۵	۲۳,۲	۱۳۹۲	۳۴,۷
۱۳۲۵	-۱۱,۵	۱۳۳۲	۱	۱۳۵۹	۲۳,۵	۱۳۷۶	۱۷,۳	۱۳۹۳	۱۵,۶
۱۳۲۶	۶,۶	۱۳۳۳	۴,۵	۱۳۶۰	۲۲,۸	۱۳۷۷	۱۸,۳	۱۳۹۴	۱۱,۹
۱۳۲۷	۱۱,۱	۱۳۳۴	۰,۳	۱۳۶۱	۱۹,۲	۱۳۷۸	۲۰,۱	۱۳۹۵	۹
۱۳۲۸	۲,۳	۱۳۳۵	۰,۸	۱۳۶۲	۱۴,۸	۱۳۷۹	۱۲,۶	۱۳۹۶	۹,۶
۱۳۲۹	-۱۷,۲	۱۳۳۶	۰,۸	۱۳۶۳	۱۰,۴	۱۳۸۰	۱۱,۴	۱۳۹۷	۳۱
۱۳۳۰	۸,۳	۱۳۳۷	۱,۵	۱۳۶۴	۶,۹	۱۳۸۱	۱۵,۸		
۱۳۳۱	۷,۲	۱۳۳۸	۳,۶	۱۳۶۵	۲۳,۷	۱۳۸۲	۱۵,۶		

نمودار ۱ روند تورم در ایران برای دوره (۱۳۱۵-۱۳۹۷)

همانطوری که در نمودار مشاهده می شود طی دوره قبل از انقلاب (۱۳۱۵ تا ۱۳۵۷) طی ۱۱ سال نرخ تورم بالای ۱۰ درصد بوده و در بقیه سال ها نرخ تورم کمتر از ۱۰ درصد بوده است. در این دوره طی ۵ سال نرخ تورم بین ۱ تا ۱۵ درصد متغیر بوده است و در بقیه سالها نرخ تورم کمتر از ۱۰ درصد و حتی طی ۱۴ سال کمتر از ۳ درصد بوده است طی سال های ۱۳۵۶، ۱۳۲۰، ۱۳۲۱، ۱۳۵۵ در طول دوره

قبل از انقلاب کشور ایران تورم بسیار بالایی داشته است و بالاترین نرخ تورم ۱۱۰/۵ درصد بوده که در سال ۱۳۲۱ اتفاق افتاده است متأسفانه طی دوره بعد از انقلاب (۱۳۵۷-۱۳۹۷) بنا بر دلایل متعدد از جمله وقوع جنگ تحمیلی افزایش نقدینگی و کسری بودجه دولت و سایر عوامل موثر در شکل گیری تورم از ۴۰ سال فقط ۵ سال نرخ تورم زیر ۱۰ درصد بوده (سال های) ۱۳۶۹، ۱۳۶۴، ۱۳۸۵، ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶) و طی ۷ سال بین (۱۵-۱۰) درصد بوده و ۲۸ سال نرخ تورم بالای ۱۵ درصد بوده است و تورم شدید طی دوره بعد از انقلاب در سالهای ۱۳۷۴ نرخ تورم ۴۹/۰ (درصد)، ۱۳۹۲ نرخ تورم ۳۴/۷ (درصد)، ۱۳۹۱ (درصد) ۳۰/۵ (درصد) ۱۳۷۳ (درصد) ۳۵/۲ (درصد) ۱۳۶۷ (درصد) ۲۸/۹ (درصد) اتفاق افتاده است به طور کلی متوسط نرخ تورم طی ۴۰ سال بعد از انقلاب برابر با ۱۹/۳ درصد بوده است. بدین ترتیب تورم در اقتصاد ایران طی دوره بعد از انقلاب ساختاری شده و سطح تورم هم با میانگین نرخ تورم ۱۹/۳ برای ۴۰ سال تقریباً در مقایسه با میانگین نرخ تورم دنیا منحصر به فرد است بنابراین این راهکارهای خاص خود را می‌طلبد که در مباحث آتی به آن پرداخته خواهد شد.

۴-۱-۷- رتبه ایران در شاخص تورم جهانی

بر اساس آمار صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۱۴ نرخ تورم در بین ۱۸۷ کشور بین ۱/۶- تا ۶۲/۱ درصد متغیر بوده است در بین این کشورها ۱۱ کشور نرخ تورم بالای ۱۰ درصد داشته است که رتبه ایران با ۱۵/۵۵ درصد پنجم بوده است و بالاترین نرخ تورم مربوط به ونزوئلا با ۶۲/۱ درصد بوده و کشور سوئدان با ۳۶/۹ درصد در رتبه دوم و کشورهای مالای و بلاروس به ترتیب با ۲۳/۸ درصد و ۱۸/۱ درصد در رتبه‌های سوم و چهارم قرار داشته‌اند. تعداد ۴۱ کشور رتبه بین ۵ تا ۱۰ درصد و تعداد ۱۵۹ کشور بین صفر تا ۳ درصد تورم داشته و ۲۵ کشور هم با نرخ تورم منفی مواجه بوده‌اند.

بدین ترتیب ایران یکی از ۵ کشوری است که بالاترین نرخ تورم را در سطح دنیا دارد و مسئله آزار دهنده اینکه این نرخ تورم بالا همواره طی ۴۰ سال گذشته در ایران پایدار بوده است.

۴-۲- اقتصاد مقاومتی و سایر اصطلاحات مشابه اقتصادی

منظور از اقتصاد مقاومتی صرفاً تاب‌آوری اقتصاد نیست به عبارتی رابطه بین اقتصاد مقاومتی تاب‌آوری اقتصادی از نظر اصطلاح منطقی عموم و خصوص من وجه است بر این اساس تاب‌آوری اقتصادی خود زیر مجموعه اقتصاد مقاومتی است و اقتصاد مقاومتی علاوه بر ویژگی‌های تاب‌آوری اقتصاد از ویژگی‌های دیگری نیز برخوردار است که مخصوص اقتصاد مقاومتی است.

در تاب‌آوری اقتصاد توانمندی مجدد بعد از بروز شوک‌های منفی اقتصاد مطرح است. توانایی یک سیستم اقتصادی برای حفظ کارکرد هنگام وقوع شوک‌های منفی اقتصادی تاب‌آوری اقتصاد نامیده شده است مثلاً وقتی اقتصادی مورد تحریم واقع شود در صورتیکه شوک‌های منفی تحریم بر آن اقتصاد نتواند موثر واقع شود و یا در صورتیکه تأثیری به آن داشته باشد به سرعت آن اثر را خنثی نماید می‌گویند اقتصاد تاب‌آور است. ولی اقتصاد مقاومتی الگوی اقتصادی منکی به دانش و فناوری، عدالت بنیان، درونزا و برون‌نگر، پویا و پیشرو است و الگویی الهام بخش از نظام اقتصاد اسلامی است.

مفهوم دیگر مستتر در اقتصاد مقاومتی عدم آسیب‌پذیری اقتصادی است در آسیب‌پذیری اقتصادی آمادگی اقتصاد برای تأثیرپذیری منفی از مخاطرات قابل بحث است اقتصاد تاب‌آور از ویژگی‌های ضد شکنندگی برخوردار است یعنی از عوامل تنش‌زا قوت می‌گیرد و از فشارها و تنش‌ها نه تنها نمی‌شکند بلکه از آن قدرت گرفته و به تکامل می‌رسد.

اقتصاد مقاومتی یک اقتصاد پایدار است و از ظرفیت موجود در بهترین مزیت آن بهره می‌گیرد و از منابع خود به طور کارا و مسئولانه استفاده می‌کند و عایدی بلندمدت را مورد توجه قرار می‌دهد. علاوه بر ویژگی‌های فوق اقتصاد مقاومتی دارای استحکام متقابل است و به دنبال عمق‌بخشی به فعالیت‌های اقتصادی با ایجاد پایه‌های محکم، مشارکت و تعاون و اقدام متقابل است و این ویژگی در مقابل فردگرایی است.

در کنار ویژگی‌های مذکور اقتصاد مقاومتی دارای اقتصاد کلان با ثابت است به عبارتی آسیب‌پذیری این اقتصاد از شوک‌های خارجی حداقل می‌باشد و مسیر رشد اقتصادی در این اقتصاد باز بوده و ناطمینانی در این نوع اقتصاد به حداقل می‌رسد. بر این اساس در اقتصاد مقاومتی بخش خارجی و داخلی اقتصاد در تعادل است یعنی تراز پرداخت‌ها با کسری و مازاد مواجه نیست، بیکاری و تورم در حد طبیعی است علاوه بر اینها اقتصاد مقاومتی دارای مدل و نهادهای مقاوم است و سیستم اقتصادی در اقتصاد مقاومتی توانایی مقابله با تغییرات به طوریکه حالت با ثبات اولیه حفظ شود وجود دارد. بنابراین وقوع تغییرات در مدل اقتصاد مقاومتی اختلال جدی ایجاد نمی‌نماید. بر این اساس اقتصاد مقاومتی علاوه بر اینکه در برگیرنده ویژگی‌های تاب‌آوری اقتصاد است دارای ویژگی‌های اضافی اشاره شده نیز می‌باشد

به عبارتی رابطه تاب‌آوری اقتصاد با اقتصاد مقاومتی یک رابطه عموم و خصوص من وجه است. ویژگی‌های احصاء شده برای اقتصاد مقاومتی بر گرفته از مولفه‌های اقتصاد مقاومتی است که خود منتج از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی می‌باشد و در بخش آتی به این مولفه‌ها پرداخته خواهد شد.

بر این اساس اقتصاد مقاومتی علاوه بر اینکه از ویژگی اقتصاد تاب‌آور برخوردار است ویژگی‌های دیگری نیز دارد یعنی علاوه بر اینکه تاب‌آور است آسیب‌پذیر نیست و مسایل آسیب‌پذیری در آن حل و فصل شده است و اقتصاد از وضعیت شکنندگی برخوردار نیست، اقتصاد ناپایدار نیست، استحکام و پیوستگی متقابل دارد و دارای ثبات کلان اقتصادی است نهادهای آن مقاوم است.

بنابراین اقتصاد تاب‌آور یعنی اینکه وقتی شوک‌های شدید بر اقتصاد وارد شود پس از ورود شوک‌های شدید اقتصاد برای دستیابی به وضعیت مطلوب بسرعت بهبود می‌یابد و اگر تاب‌آوری ایستای اقتصادی در نظر بگیریم پس از بروز شوک کارکرد خود را برای ادامه وضعیت خود حفظ می‌کند و دارای قدرت سازگاری دارد و همچنین در مقابل بروز شوک‌های منفی خوب استقامت ۱۲ می‌نماید. در اقتصاد مقاومتی علاوه بر این ویژگی‌های دیگری چون آسیب‌پذیری که به ویژگی‌های ذاتی اقتصاد بر می‌گردد. همچنین در آسیب‌پذیری اثرپذیری منفی از اتفاقات غیر قابل پیش‌بینی مطرح است وجود ندارد و علاوه بر آن ویژگی‌های پیش‌گفته در آن وجود دارد که آن را از اقتصاد تاب‌آور متمایز می‌کند.

۴-۳ - مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی

مولفه‌های اقتصاد مقاومتی از مطالعه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی قابل استخراج هستند برای اقتصاد مقاومتی تعداد ۲۴ سیاست کلی تعیین شده است که اغلب این سیاست‌ها در چند مولفه کلی قابل طبقه‌بندی هستند.

مولفه اول: مردمی و عدالت محور بودن اقتصاد مقاومتی

عدالت محور بودن و مردمی بودن یک مولفه کلی برای اقتصاد مقاومتی است. در بندهای ۱، ۴ و ۵ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی این مولفه ی اقتصاد مقاومتی مطرح شده است.

بند اول سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به تامین شرایط و فعال سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه و فعالیت‌های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تاکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم درآمد و متوسط جامعه اشاره کرده است. در بند چهارم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها برای ارتقاء شاخص‌های عدالت اجتماعی تاکید شده است و در بند پنجم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش به ویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از ارتقاء آموزش مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه اشاره شده است که هر سه بر عدالت بنیان بودن تاکید دارند.

مولفه دوم: دانش بنیان کردن اقتصاد

دانش بنیان کردن اقتصاد مولفه دیگر اقتصاد مقاومتی است که در بندهای ۲ و ۱۵ از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به این مقوله پرداخته شده است. در بند ۲ پیشتازی اقتصاد دانش بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام مالی نوآوری و در بند ۱۵ افزایش ارزش افزوده از طرق تکمیل زنجیره ارزش، صنعت نفت و گاز، توسعه تولید کالاها دارای بازدهی بهینه و بالا بردن صادرات محصولات نهایی مورد تأکید قرار گرفته است. شایان ذکر است که دانش بنیان کردن اقتصاد علاوه بر دانش بنیان کردن تولید یعنی افزایش بسزای سهم دانش در تولید و محصول نهایی تولید شده شامل سایر بخش‌های اقتصادی چون شیوه توزیع، شیوه بسته بندی، شیوه مصرف و... نیز می‌شود.

مولفه سوم: افزایش تولید و تقویت بنیه اقتصادی کشور

افزایش تولید و تقویت بنیه اقتصادی کشور که در بندهای ۱، ۲، ۳، ۴، ۶، ۲۰ و ۲۴ از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به‌آن اشاره شده و سیاست‌های کلی مذکور این مولفه را شکل می‌دهند بطوریکه هر کدام از این سیاست‌ها به افزایش کمی و کیفی تولید داخلی همراه با ارزش افزوده بالا تأکید دارند.

مولفه چهارم: کاهش مخاطرات، کاهش ضربه‌پذیری اقتصاد، ایجاد مقاومت و ثبات در اقتصاد ملی

این مولفه کلی در بندهای ۷، ۸، ۹، ۱۲، ۱۳، ۱۴ و ۲۲ از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با تاکید بر تامین امنیت غذایی و درمان، مدیریت مصرف، افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور، مقابله با ضربه‌پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز، افزایش

ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور افزایش پوشش استاندارد و مدیریت مخاطرات اقتصادی برای محصولات داخلی تاکید دارند که اجرایی شدن هر کدام موجب تقویت و پایداری اقتصاد ملی و جلوگیری از آسیب‌پذیری و ایجاد مقاومت اقتصادی می‌گردد.

۴-۴- مولفه‌های موثر بر تورم در اقتصاد مقاومتی

مولفه‌های موثر بر تورم در اقتصاد مقاومتی از بررسی دقیق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی قابل استخراج می‌باشند. این ویژگی‌ها صرفاً در الگویی قابل مشاهده است که از مدل اقتصادی بومی و علمی برآمده از فرهنگ جهادی و اسلامی پیروی نماید چنین الگویی نه تنها شوک‌های وارده از بیرون را تحمل می‌نماید بلکه مخاطرات و بی‌اطمینانی‌های ناشی از تحولات خارج از اختیار مانند بحران‌های مالی، اقتصادی و سیاسی را خنثی می‌سازد. اقتصاد مقاومتی دستاوردهای کشور را حفظ و ضامن اجرای اصول قانون اساسی است. چنانکه بحث شد سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به مولفه‌های کلی قابل تقسیم بندی هستند که اجرای هر کدام بخشی از اقتصاد را تقویت کرده و مشکلات و موانع اقتصادی را بر طرف می‌سازند.

در بین مولفه‌های مختلف اقتصاد مقاومتی مولفه مرتبط با موضوع تحقیق بند ۱ مولفه اول یا تامین شرایط و فعال سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه و فعالیت‌های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تاکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم درآمد و متوسط جامعه اشاره کرده است و بند ۲ مولفه دوم یا پیشتازی اقتصاد دانش بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام مالی نوآوری را مد نظر قرار داده و مؤلفه‌های کلی سوم یا همان افزایش تولید و تقویت بنیه اقتصادی کشور می‌باشد که که عملیاتی شدن آن منجر به حل اساسی مشکل تورم می‌گردد. در ادامه تلاش شده است این مولفه‌ها تبیین و سپس یک مدل مفهومی با استفاده از مؤلفه‌های یاد شده از اقتصاد مقاومتی بمنظور تبیین مسئله حل مشکل تورم ساختاری ایران با رویکرد اقتصاد مقاومتی ارائه گردد.

۴-۵- مولفه افزایش تولید و تقویت بنیه اقتصادی کشور در اقتصاد مقاومتی

از نظر تئوری و تجربه عملی یکی از علل عمده و اصلی تورم وجود مازاد تقاضا و فزونی تقاضا بر عرضه در اقتصاد است بر این اساس یک رابطه مستقیم با افزایش تولید و تقویت بنیه اقتصادی کشور با کاهش سطح عمومی قیمت‌ها و تورم وجود دارد. هر چقدر تولید ناخالص داخلی کشور افزایش یابد میزان عرضه افزایش یافته و تقاضای مازاد از بین می‌رود بر اساس مؤلفه سوم یاد شده برای اقتصاد مقاومتی بندهای ۲۴، ۲۰، ۴، ۳، ۲، ۱ از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به قرار زیر هستند.

بند ۱: تامین شرایط و فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های اساسی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تاکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم درآمد و متوسط.

بند ۲: پیشتازی اقتصاد دانش بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به منظور ارتقاء جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش بنیان در منطقه.

بند ۳: محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید، توانمند سازی نیروی کار، تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد. ایجاد بستر رقابت بین مناطق استان‌های به کارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور.

بند ۴: استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقاء شاخص‌های عدالت اجتماعی.

بند ۲۰: تقویت فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، بهره‌وری، کارآفرینی سرمایه‌گذاری و انتقال مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه.

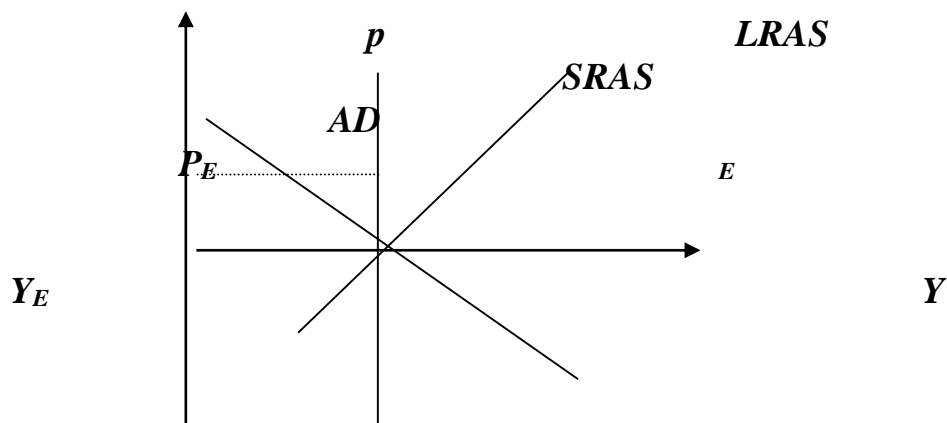
بند ۲۴: افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخل و ترویج آن.

همانطوریکه بررسی مفاد و اهداف مستتر در سیاست‌های کلی مذکور نشان می‌دهد اجرایی شدن بندهای مذکور منجر به افزایش کمی و کیفی تولید شده و این امر ضمن تقویت بنیه اقتصادی کشور بر کاهش سطح عمومی قیمت‌ها تاثیر شتابان و مثبت خواهد گذاشت.

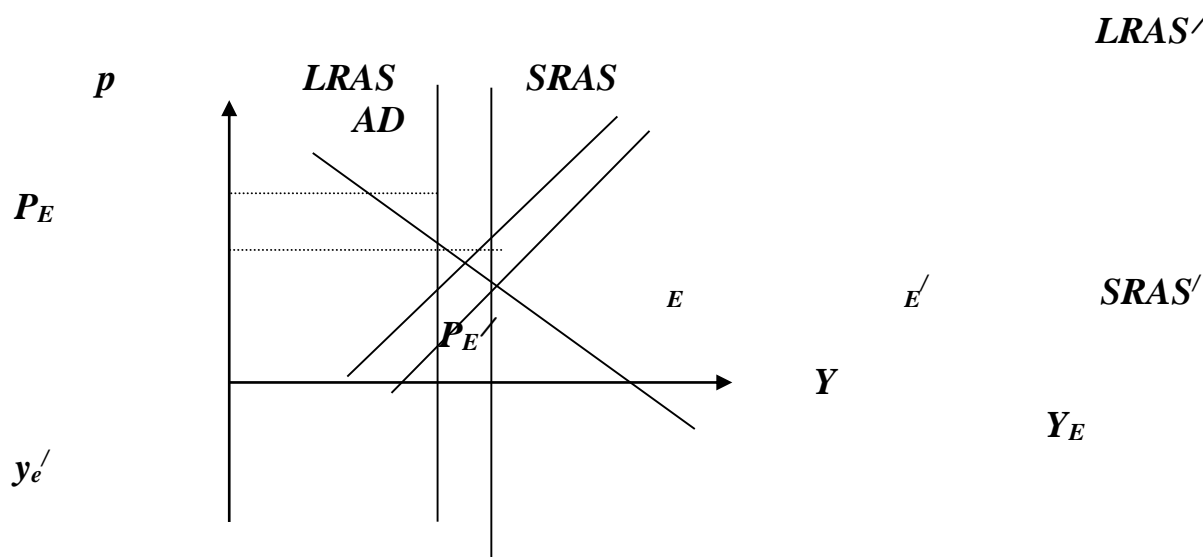
۵- اقتصاد مقاومتی، انتقال عرضه کل و کاهش سطح عمومی قیمت ها

از نظر تئوری های های اقتصاد کلان نقطه تقاطع منحنی های عرضه کل و تقاضای کل مقدار تولید و قیمت تعادلی را تعیین می کنند نمودار زیر این وضعیت را نشان می دهد.

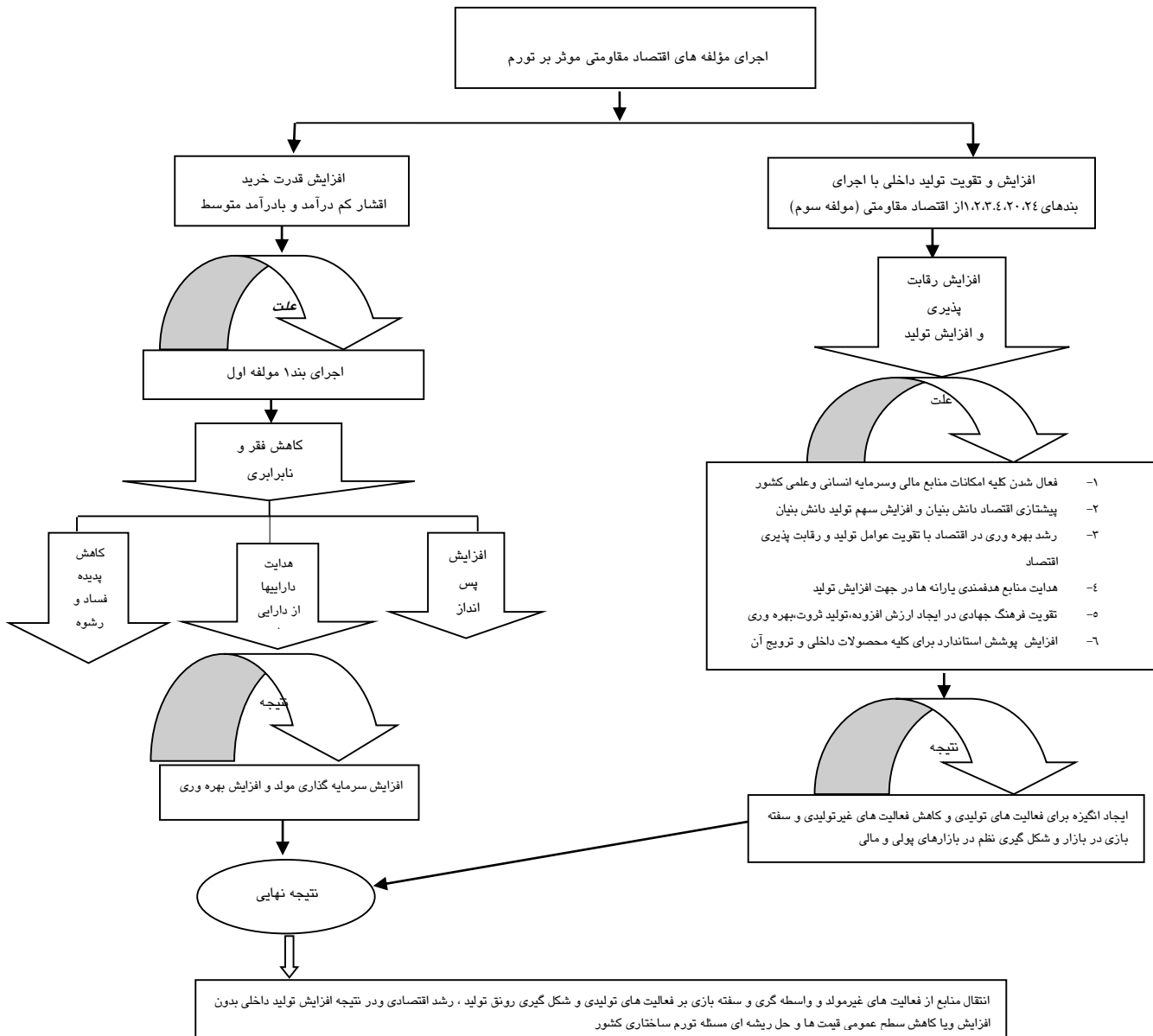
منحنی AD نشانگر تقاضای کل و منحنی های SAS و LAS به ترتیب نشانگر عرضه کل کوتاه مدت و بلند مدت می باشند در نقطه E اقتصاد در تعادل است اگر اقتصاد در شرایط تورمی باشد سطح عمومی قیمت (P_0) بالاتر خواهد بود در صورتیکه با اجرای سیاستی بتوانیم عرضه کل کوتاه مدت و بلند مدت را به سمت راست انتقال دهیم عبارتی تولید کل را افزایش دهیم بطوریکه تقاضای کل تغییر نکند و یا اینکه کمتر از عرضه کل تغییر کند اقتصاد همزمان با افزایش تولید با کاهش قیمتها مواجه خواهد شد. این وضعیت با اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی اتفاق می افتد. بطوریکه با افزایش عرضه کل در کوتاه مدت و با ایجاد ظرفیت های تولیدی در بلند مدت سطح عمومی قیمت ها کاهش و تولید افزایش خواهد یافت.

در صورتیکه مولفه مربوط به تولید از اقتصاد مقاومتی عملیاتی شود بر اساس این مبنای تئوریک سطح عمومی قیمت ها در اقتصاد ایران کاهش یافته و مبنای تئوریک مذکور در اقتصاد ایران محقق خواهد شد. روند تغییرات با اجرای مولفه های موثر در افزایش تولید در نمودار زیر نشان داده شده است.

با اجرای موفق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی مربوط به مولفه تولید عرضه کوتاه مدت و بلند مدت از $LRAS$ و $SRLS$ به $LRAS'$ و $SRAS'$ انتقال می یابند و نقطه تعادلی از E به E' منتقل می شود که در این نقطه تعادلی $P_{E'}$ کوچکتر از P_E بوده و Y' بزرگتر از Y است و این به معنی افزایش تولید ملی و کاهش سطح عمومی قیمت هاست عبارتی بر مبنای تاییدیه تئوریک نیز اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی موجب حذف تورم ساختاری در اقتصاد ایران خواهد شد.

الگوی مفهومی راهکار تورم ساختاری با رویکرد اقتصاد مقاومتی

۲-۵ تحلیل الگو، نتایج و پیشنهاد سیاست اقتصادی

بر اساس الگوی مفهومی ارائه شده وقتی در جهت عملیاتی شدن اقتصاد مقاومتی مؤلفه تولید و تقویت بنیه اقتصادی کشور و عدالت محور بودن از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در عمل به اجرا در می‌آیند این امر باعث فعال شدن کلیه امکانات منابع مالی و سرمایه انسانی و علمی کشور، پیشسازی اقتصاد دانش بنیان و افزایش سهم تولید دانش بنیان، رشد بهره وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید و رقابت پذیری اقتصاد، هدایت منابع هدفمندی یارانه ها در جهت افزایش تولید، تقویت فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده تولید ثروت، بهره وری و افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن منجر به تقویت تولید کشور می‌شود و افزایش تولید خود عامل افزایش قدرت خرید در اقشار کم درآمد و با درآمد متوسط است و این امر همزمان دارای دو اثر کاملاً مثبت اقتصادی یعنی افزایش رقابت‌پذیری تولیدات داخلی و کاهش فقر و نابرابری می‌گردد. با توجه به اینکه سیاست‌های کلی مقطعی نیستند این روند همواره ادامه می‌یابد نتیجه آنکه تورم بالا و غیر طبیعی برای همیشه از اقتصاد کشور حذف می‌گردد.

لازم به توضیح است افزایش رقابت‌پذیری تولید داخل از طریق کاهش هزینه‌های تولید، افزایش کیفیت کالا و خدمات و در نتیجه کاهش قیمت فروش شکل می‌گیرد که خود انگیزشی در فعالیتهای تولیدی ایجاد نم‌و و هدایت منابع از فعالیتهای غیر تولیدی چون سفته‌سازی دلالی به فعالیتهای تولیدی را شکل می‌دهد که این مسئله در بازارهای پولی و مالی نظم ایجاد می‌نماید و در نتیجه پس‌انداز افزایش یافته و منابع شکل گرفته به تولید هدایت می‌گردد و در چنین فضایی فساد اقتصادی کاهش یافته و سرمایه‌گذاری مولد شتاب می‌گیرد. نتیجه چنین عملکردی بر اساس تئوری‌های اقتصادی افزایش تولید و کاهش تورم است. بنابر این بر اساس الگوی مفهومی ارائه شده اگر اقتصاد مقاومتی از طریق اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی عملیاتی و در عمل مولفه تولید و تقویت بنیه اقتصادی کشور عملیاتی شود این امر منجر به افزایش قابل توجه تولید و هدایت درست منابع و کاهش تورم می‌شود در حالیکه مشکل تورم سال‌ها در اقتصاد کشور نهادینه شده و به شکل یک مشکل ساختاری درآمده است و سیاست‌گذاران اقتصادی از طریق راهکارهای مرسوم همواره موفق به حل آن نشده‌اند. بنابراین پیشنهاد می‌شود:

دولت به معنی اعم در جمهوری اسلامی ایران برای حل مشکل تورم بایستی به دنبال اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به ویژه مؤلفه تولید و تقویت بنیه اقتصادی کشور باشد. که در صورت موفقیت در این عرصه می‌تواند مشکل اساسی و معضل تاریخی اقتصاد ایران یعنی تورم ساختاری اقتصاد را تعدیل و بلکه حل و فصل نماید.

منابع

- پیغامی، عادل، سمعی نسب و سلیمانی، (۱۳۹۴)، جستارهایی در اقتصاد مقاومتی جلد اول، تهران، دانشگاه امام صادق (ع)
- سامانی پورحسن، ابونوری اسماعیل و نادمی یونس، ۱۳۹۵، تورم و اندازه‌ی دولت در ایران: رویکرد رگرسیون آستانه‌ای، فصل‌نامه‌ی پژوهش‌های اقتصادی سال شانزدهم شماره چهارم زمستان ۱۳۹۵ (ص ۱۰۷-۱۲۵)
- سهیلی کیومرث، دل انگیز و سهراب پرتو پور محمودیان، ۱۳۹۲، برآورد تاثیر نرخ‌های متفاوت تورم بر نرخ رشد اقتصادی و تایین حد آستانه‌ای نرخ تورم در ایران در قالب مدل‌های غیر خطی، پژوهشنامه‌ی اقتصادی سال هشتم شماره ۱۶
- سلیمانی یاسر، (۱۳۹۴)، مدل مفهومی تاب‌آوری اقتصادی در عرصه اجتماع و ارائه یک مدل مفهومی بر اساس اندیشه‌های مقام معظم رهبری، ۱۳۹۴، پایان‌نامه دانشگاه امام صادق سیاست‌های کل اقتصاد مقاومتی، ابلاغی مقام معظم رهبری (۱۳۹۲)
- شاکری عباس (۱۳۸۷)، نظریه‌ها و سیاست‌های اقتصاد کلان جلد دوم، تهران انتشارات پارس نویسنده
- گریگوری منگیو، ۱۳۸۷، مبانی علم اقتصاد، ترجمه حمید رضا ارباب، تهران، نشر نی
- گویا، محمد علی (۱۳۹۲)، تحلیل‌های رفتارهای اقتصادی در اقتصاد مقاومتی، پایان‌نامه، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران
- معاونت اقتصادی، آمارهای اقتصادی بانک مرکزی

Alessandro, cologni and matteomanera, 2005, oil prices, iflation and interest rates in a structural cointegrate VAR model for the g7 contries: <http://ssrn.com/abstract=843505>

Amedeo strano, 2002, money supply and inflation how and how much can the money supply affect the inflation rate?

Antifrogile Banking and onetray systems Laurence H : White , cato Journal , VOL , 33 NO , 3 (Fall 2013). Copyright cato Institute.

Evants Agalega, Samuel Antwi, 2013, The impact of macropconomic Vriables on Gross Domestic product: empirical Evidence from Chana, international business research, vol. 6, no 5

Brigulio , L. (2004) , Economic Vulnerability an Resilience : concepts and Measurements. In Briguglio , L. and Ieisanga, E.J. (eds), Vulnerability and Resilience of small states. Commonwealth secretariat and university of malta, 43-53

Birgulio , L. (2011). Growth with resilience ; perspectives from the commonwealth and the Franceophonie and recommend dations and la francophonie Retired from

<http://www.the-commonwealth.org/files/237409/filename/Growthwithresilience2.pdf>

Claud hillinger, 2008 , Measuring Read Value and Inflation. Economics E-Journal No.2008-20 retired from

<http://www.economics-ejournal.org/economics/jourarticles/2008>

Cordina , G. (2004), economic vulnearability and economic groth: some results from a neo-classical groth modeling approach, Journal of economic Development , 29(21 , 21-40 retired from

<http://econpapers.hnepce.org/article/jedjournal/V-3029-3ay-3ai-3az-3ap-3a21-39.htm>

- Dave Ingram , 2014, *Resilience for the Longterm*
 Guillaumont , p. (1999), *on the economic Vulnerability of Low income country* , memo,cendi-CNRS, university Average, france.
 Gagon Etienne,(2009), *price setting during low and high inflation Evidence from mexico* , the quarterly Journal of Economics (2009) 124(3) : 1221-1263 doi: lo.1162/giec 2009.124 3.1221 retrieveel from <http://qje.oxfordjournals.org/content/124/3/1221.abstreat>.
 Guillaumont,p.(1999) (on the economic Vulenerability of low Income contries), memco, CERDI-CNRS , university Auvergne France.
- Hatane semuel,Stephanie nurina,2015,*analysis of the effect of inflation,interest rates,and exchange rates on gross domestic product(GDP) in indonesia,proceedings of the international conference of global business,economic bangkok*
 Laurence salp , 2013, *the case for four percent inflation* Johns Hopines university.
 Marco Airaud ,Edward F.Buffie ,and luis_Felipe Zanna ,*Inflation targeting and Exchange rate management in less developed contries* ,IMFpaper ,2016
 M Solomon and w adewet ,2004 ,*sajems* , NS VOL.7.NO1
 Paul . Samuelson William D.Nordhouse, (1987) , *Economics*, MC Graw.hill
 Sani I. Doguwa ,2005 ,*inflation and growth in Nigeria* ,CBN jornal of applied statistic vol.3 no2
 Wiliam h.Bransone (1997), *macro economics theory and policy second Edition*, Ram printograph India.

پی نوشت:

۱۰-ماخذ:محاسبات از آمارهای اقتصادی بانک مرکزی

- 2- Resilience Economy
- 3- Economic solidarity
- 4-Idividulism
- 5-Macroeconomy stability
- ۶- Robustness
- 7-Cordina
- 8-Briguglio
- 9-Baritlo

۱۰-ماخذ آمارهای اقتصادی بانک مرکزی ج ۱۰ ایران

۱۱- Guillaumont, p.(1999)

12-Definition of community Resilience:an analysis,community Regional Resilience Institue.2013